GuyAI
מבית GOOL בגרויות

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ב, 2022
מספר השאלון: 1262
שם התלמיד/ה: _____

תנ"ך

שאלון 1262 (אקסטרניים)

הוראות לנבחן

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ב, 2022
מספר השאלון: 1262
תנ"ך
הוראות לנבחן
א. משך הבחינה: שעה וחצי.
מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון – סיפורי ראשית העולם והאנושות – (2×40) – 80 נקודות
פרק שני – נושאי הבחירה – (1×20) – 20 נקודות
סך הכול – 100 נקודות
ב. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך עברי שלם בלי פירושים ובלי תוספות. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
ג. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד. (2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.
כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה. כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.
בהצלחה!

כללי המענה במועד זה (חורף תשפ"ב): כללי המענה מודפסים בשאלון עצמו, בראש כל פרק: פרק ראשון (סיפורי ראשית העולם והאנושות) – שתי השאלות 1–2 (40 נקודות לכל שאלה), ובכל שאלה סעיף א' חובה (25 נקודות) ועוד סעיף אחד מתוך ב'–ג' (15 נקודות) = 80; פרק שני (נושאי הבחירה: על אהבה וחסד או בין שאול לדוד) – שאלה אחת מתוך 3–4, כל הסעיפים = 20. החלוקה 80 + 20 תואמת את מכתב הפיקוח על הוראת המקרא בחינוך הממלכתי על מבנה שאלון 1262 (15.12.20). מסמך התובנות של הפיקוח לחורף תשפ"ב (09.03.22) מתייחס לשאלון 1262 ואינו מזכיר הקלה נוספת. לא נמצא מסמך רשמי הקובע למועד זה הקלה מעבר למודפס, ולכן מובא כאן המבנה כפי שהודפס בשאלון.
הערה לפתרונות: בפסוקים המצוטטים השם המפורש נכתב בצורת ה' (גם עם אותיות שימוש: וַה', לַה'), כמו בשאלון.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – סיפורי ראשית העולם והאנושות

ענה על שתי השאלות 1–2 (לכל שאלה – 40 נקודות).
בכל שאלה, ענה על סעיף א – חובה (25 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב–ג (15 נקודות).

1. סיום סיפור הבריאה והשבת

(40 נקודות)
(ראו בנספח: דן פרת, "זמן ויהדות: בימים ההם בזמן הזה" (שאלה 1, סעיף ג))

קרא בראשית, פרק ב', פסוקים א'–ג'.
ענה על סעיף א (חובה).

א. יש הטוענים שסיפור הבריאה שבפרק א' מסתיים בפרק א', פסוק ל"א, ויש הטוענים שהוא מסתיים בפרק ב', פסוק ג'.
(1) הבא מפרק ב', פסוקים א'–ג' הוכחה אחת שיכולה לבסס את הטענה שהסיפור מסתיים בפרק א', פסוק ל"א, והסבר אותה. (10 נקודות)
(2) על פי הטענה שהסיפור מסתיים בפרק ב', פסוק ג', שיאו של מעשה הבריאה הוא היום השביעי.
הבא מפרק ב' פסוקים א'–ג' שתי הוכחות המבססות את הטענה ששיאו של מעשה הבריאה הוא היום השביעי, והסבר כל אחת מן ההוכחות. (15 נקודות)
(25 נקודות)

ב. ענה על אחד מן הסעיפים ב–ג.
קרא גם שמות, פרק כ', פסוקים ח'–י"א ודברים, פרק ה', פסוקים י"ב–ט"ו.
(1) מהו הנימוק למצוות השבת לפי שמות, ומהו הנימוק לפי דברים? הסבר את תשובתך ובסס אותה על הכתובים. (8 נקודות)
(2) למי נועדה השבת על פי בראשית, פרק ב'? למי נועדה השבת על פי שמות, פרק כ' ודברים, פרק ה'? הצע הסבר להבדל בין הכתובים האלה. (7 נקודות)
(15 נקודות)

ג. קרא את דברי דן פרת שלפניך.
(1) על פי דברי פרת, מה תרמה השבת לתרבות העולם? ציין שתי תרומות והסבר אותן. (8 נקודות)
(2) על פי דברי פרת, למי נועדה השבת? האם דבריו עולים בקנה אחד עם הנאמר בבראשית, פרק ב', פסוקים א'–ג'? נמק את דבריך. (7 נקודות)
(15 נקודות)

2. קין והבל

(40 נקודות)
(ראו בנספח: דברי א"ב יהושע (שאלה 2, סעיף ג))

קרא בראשית, פרק ד', פסוקים א'–י"ז.
ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים ו'–י"ב.

(1) קין התנהג באופן פסול כלפי ה', כלפי הבל אחיו וכלפי האדמה. הסבר את התנהגותו הפסולה בנוגע לכל אחד מהם, ובסס את דבריך על הכתוב. (12 נקודות)

(2) העונש של קין נקבע על פי עקרון "מידה כנגד מידה".

הסבר טענה זו, ובסס את דבריך על שתי הוכחות מן הכתוב. (13 נקודות)

(25 נקודות)

ב. ענה על אחד מן הסעיפים ב–ג.

קרא את פסוק ז'.

(1) את דברי ה' אל קין בפסוק זה אפשר לפרש בשתי דרכים: הצעה או איום.

הסבר את הפסוק על פי כל אחת מן הדרכים. (10 נקודות)

(2) לדעתך, מדוע ה' פונה אל קין בדברים שיש בהם דו־משמעות? הסבר את דבריך. (5 נקודות)

(15 נקודות)

ג. קרא פסוקים י'–י"ז ואת דברי א"ב יהושע:

(1) בנוגע לעונש שנגזר על קין ובנוגע למימוש העונש, ציין והסבר את הפסוקים שעליהם מבוססים דבריו של א"ב יהושע. (8 נקודות)

(2) האם אתה מסכים עם עמדת א"ב יהושע בנוגע לעונש שנגזר על קין ובנוגע למימושו? נמק את תשובתך ובסס אותה על הכתוב. (7 נקודות)

(15 נקודות)

פרק שני – נושאי הבחירה

ענה על אחת מן השאלות 3–4.

---

3. על משכבי בלילות

(20 נקודות)

(ראו בנספח: דברי רוחמה וייס (שאלה 3, סעיף ב))

קרא שיר השירים, פרק ג'.

א. יש הטוענים כי השיר בפסוקים א'–ה' מתאר חלום שחלמה הנערה, ויש הטוענים כי הוא מתאר אירועים שקרו לנערה במציאות.

בסס כל אחת מן הטענות על שתי דוגמאות מן הפסוקים, והסבר את הדוגמאות (סך הכול – ארבע דוגמאות). (8 נקודות)

(8 נקודות)

ב. קרא את דברי רוחמה וייס שלפניך.

(1) ציין שתי נקודות דמיון ושני הבדלים בין תיאור שנת הלילה של הנערה (פסוקים א׳–ה׳) לבין תיאור שנת הלילה של שלמה (פסוקים ז׳–י״א) בשיר זה. (8 נקודות)

(2) על פי ההשוואה בין שני התיאורים, לדעתך, מי מוצג באופן חיובי יותר – הנערה או שלמה? נמק את דבריך ובסס אותם על הפסוקים. (4 נקודות)

(12 נקודות)

4. שאול מושיע את יבש גלעד

(20 נקודות)

קרא שמואל א, פרק י״א.

א. קרא פסוקים א׳–י״א.

תאר באמצעות שלוש דוגמאות את יחסי הכוחות בין אנשי יבש גלעד לבין בני עמון. הסבר כל דוגמה. (9 נקודות)

(9 נקודות)

ב. (1) על פי פסוק ז׳, הסבר את המעשה הסמלי שעשה שאול, את מטרת המעשה ואת השפעתו על העם. (5 נקודות)

(2) קרא פסוקים ז׳–ח׳ ופסוקים י״ב–י״ג.

בפסוקים אלה באים לידי ביטוי שני צדדים שונים בדמותו של שאול.

הסבר כל אחד מן הצדדים. בסס את דבריך על הכתוב. (6 נקודות)

(11 נקודות)

נספח – המקורות

דן פרת, "זמן ויהדות: בימים ההם בזמן הזה" (שאלה 1, סעיף ג)

"השבת, מעין המצאת 'זמן אנושי', היא תרומה ייחודית של היהדות לתרבות העולם. בתרבויות אחרות נעשתה חלוקת הזמן על פי תנועת גרמי השמיים, שייצגו את זמן האלים, הלא הוא זמן הטבע וזמנן של עונות השנה. השבוע והשבת המסיימת אותו מופיעים על במת ההיסטוריה כהגדרה חדשה של הזמן - שבוע שאיננו רבע חודש, רבע סיבוב של הירח, אלא ששת ימי מעשה ויום מנוחה אחד.
השבת, לפיכך, היא ביטוי להשקפה שוויונית קיצונית מבחינה חברתית, הרואה ב'זמן האדם', את המפתח לחלוקת העיתים (הזמנים). [...] אף שהשבת, המייצגת תפישת זמן מהפכנית, חוזרת מדי שבעה ימים, ואילו שאר החגים, המייצגים תפישת זמן שמרנית, מצוינים רק אחת לשנה, קדושה השבת וחשובה מהם."
(פרת, ד', "זמן ויהדות: בימים ההם בזמן הזה". מסע אחר, masa.co.il/article)

דברי א"ב יהושע (שאלה 2, סעיף ג)

"כשאנו חוזרים ובוחנים היטב ובעיניים צלולות את סיומו של סיפור קין והבל, כפי שהוא מובא במקרא, אנו נדהמים לגלות שלא זו בלבד שהרוצח לא נענש בעונש חמור על הרצח שביצע, אלא גם שהעונש החמור פחות שנקבע לו על ידי האלוהים לא התקיים בסופו של דבר".
(סיפורי ראשית, רב־שיח על שאלות אנושיות בספר הראשית, עורכת: תניא ציון, ידיעות אחרונות – ספרי חמד, 2002, עמ' 139)

דברי רוחמה וייס (שאלה 3, סעיף ב)

"פרק ג' הקצר מציע התבוננות מרתקת על שנת הלילה של אנשים שלא יודעים מנוח".
(וייס, ר', "השיר על המלך שפחד והאישה שהעזה", ynet.co.il, 23/3/2013)

כל הבגרויות בתנ"ך עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/tanach